



ת"פ 60289/02/17 - א' י' ב' נגד פרקליטות מחוז תל אביב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 60289-02-17 מדינת ישראל נ' ב'

מספר בקשה: 7

לפני כבוד השופטת יעל פרדלסקי
המבקש:
א' י' ב'
נגד

המשיבה:
פרקליטות מחוז תל אביב

החלטה

1. בפני בקשה מיום 14.3.18 לפסול עצמי מלהמשיך לדון בתיקו של המבקש.

2. בתמצית אציין, כי המבקש טען בבקשה, כי בית המשפט חרץ דעה אישית כנגדו, המבוססת על "התרשמותו האישית ושלא מתוקף דיון בטענות הצדדים... דעה אישית שיש לה השפעה הן על תפיסת הנסיבות והן על טענות ההגנה של המבקש" (סעיף 1.3 לבקשה). לטענתו, בית המשפט ניסה לשכנע "כי הגנתו היחידה היא טענת אי-שפיות" (סעיף 1.1 לבקשה), ניסה הלוך ושוב לשכנע אותו לעבור בדיקה פסיכיאטרית, ואף ציין כי יבדוק אפשרות לכפות בדיקה פסיכיאטרית על המבקש חרף התנגדותו.

עוד טען, כי בית המשפט הציג בדיון ביום 1.2.18 "תפיסה משוחדת לטובת המשיבה" בכך שקיבל את קביעת האשמה של המשיבה כקביעה נכונה מראש, ובכך שלל ממנו "את הספק ממנו זכאי להנות המבקש" (סעיף 2.2



לבקשה) ואת אפשרותו להתגונן מפני העבירות בהן הוא מואשם.

בנוסף טען, כי בית המשפט התעלם מהוראות חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, והפגין "ניכור וחוסר סבלנות אישיים" (סעיף 3 ו-4 לבקשה) כלפי המבקש וטענותיו.

3. המשיבה התנגדה לבקשה וטענה, כי מטרת הערות בית המשפט היו להבהיר למבקש, אשר אינו מיוצג על ידי עורך דין, את זכויותיו, ואין בהערות אלה בכדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

4. תמצית השתלשלות האירועים בתיק:

כנגד המבקש הוגש כתב האישום המייחס לו ביצוע עבירות של פגיעה בפרטיות, עבירה לפי סעיפים (1)2 ו-5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, הטרדה מינית, עבירה לפי סעיפים 3(א) ו-5(א) לחוק למניעת הטרדה מינית התשנ"ח-1988, והטרדת עד, עבירה לפי סעיף 249 לחוק העונשין תשל"ז-1977.

התיק הועבר לטיפולו לאחר שמוטב אחר שחרר, לבקשת המבקש, את הסנגוריה הציבורית מייצגו, קבע כי תיק החקירה יועבר לעיון שופט אחר, כשהצדדים יטענו טענותיהם לאור חומר חקירה שיוגש לבית משפט וללא חקירת עדים. כן נקבע, כי באם המבקש יורשע, ימונה סניגור ציבורי אשר יהיה רשאי לטעון כל טענה, לרבות לעניין כשרותו המשפטית של המבקש.

5. תמצית הדיונים בפני:

ביום 10.1.18 לאחר שהתיק הועבר לטיפולו, קיימתי דיון במעמד הצדדים, ולאחר שהסברתי למבקש שהינו עורך דין במקצועו, את זכותו למינוי סניגור ציבורי, השיב המבקש כי בכוונתו לייצג את עצמו, קיבל את כל חומר החקירה, והשיב לכתב האישום. לאחר שבית המשפט הבהיר למבקש את החשיבות שבחקירת עדי תביעה, ובפרט המתלוננת, השיב המבקש, כי הוא מעוניין שתיק החקירה יוגש לבית משפט ושאינו מעוניין לחקור עדים, לרבות המתלוננת. בנוסף סירב המבקש להצעת בית המשפט להיבדק אצל הפסיכיאטר המחוזי או מי מטעמו, לאחר שבית המשפט הבהיר למבקש כי קיימת אפשרות שעומדת לו טענת הגנה שתביא לזיכוי, ולכן קיימת חשיבות לקבלת חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי. הדיון נדחה ליום 1.2.18 על מנת שהמבקש ישקול את דברי בית המשפט הן לעניין הבדיקה הפסיכיאטרית, הן לעניין חקירת עדי התביעה והן לעניין מינוי סניגור, וכן על מנת לאפשר למבקש לטעון במפורט טענת הגנה מן הצדק.

6. ביום 1.2.18, לאחר שהמבקש הגיש בכתב בקשה להגנה מן הצדק, והשיב שאינו מעוניין בסניגור ושאינו רוצה לחקור את עדי התביעה, הוגשו לבית משפט ראיות התביעה, למעט הודעות המבקש, זאת לאחר שבית המשפט הבהיר למבקש כי לא ניתן להגישן שלא באמצעות גובה ההודעה. לאחר שב"כ המשיבה השיב לשאלת בית המשפט, כי נערכה לבקש בדיקה פסיכיאטרית, הציג ב"כ המשיבה לעיון תעודת חדר מיון מבית חולים אברבנאל מיום 10.4.16 שנתקבלה בעת שהמבקש היה במעצר, בה נכתב כי המבקש שרוי מספר שנים במצב פסיכומי והתנהגותו נובעת ממצב זה ושהוא כשיר לעמוד לדין. לאחר שבית המשפט הסביר למבקש את חשיבות הבדיקה הפסיכיאטרית ואת האפשרות כי חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי או מי מטעמו עשויה לסייע לו בהגנתו, חזר והשיב המבקש, כי אינו מעוניין בבדיקה, אינו מעוניין בסניגור ומעוניין בבירור האמת. ב"כ המשיבה השיב למבקש, כי הם מתנגדים



לבקשה להגנה מן הצדק, ונקבע דיון ליום 18.7.18 לסיום פרשת תביעה, פרשת ההגנה ובמידת האפשר לסיכומים.

בדיון שהתקיים היום במעמד הצדדים חזר המבקש על הבקשה, והמשיבה חזרה על התנגדותה, תוך שטענה שאין כל עילה ולו לכאורה המצדיקה לפסול את בית המשפט.

7. דיון והכרעה:

א. סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע:

"שופט לא ישב בדיון אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט".

ב. בפסיקה נקבע, כי על בעל דין המבקש לפסול את בית המשפט הן בעניינו, להצביע על חשש ממשי במובן האובייקטיבי, דהיינו, חשש ממשי כי בית המשפט חרץ את דעתו טרם הכרעת הדין באשר לתוצאות המשפט, ואין די לעניין זה בתחושותיו הסובייקטיביות של בעל הדין.

יפים לעניין זה דברי הנשיאה בדימוס ביניש בע"פ 9620/07 פאיק מוחמד אלעמור נ' מדינת ישראל (4.12.2007):

"... המבחן לחשש זה הנו מבחן אובייקטיבי. משכך, אין די בתחושה של הנאשם כאילו נחרץ דינו על-ידי בית המשפט. אמירותיו של השופט תהווה עילה לפסילה רק אם יצמח מהן חשש ממשי - בראייה אובייקטיבית - כי ננעלה דעתו של בית המשפט באשר לתוצאות ההליך המצדיק פסילת השופט".

עוד נקבע בפסיקה, שטענות צד או צדדים על התנהלות דיונית של בית משפט יביאו לפסילת שופט רק במקרים חריגים וקיצוניים, אשר שוללים את זכותו של נאשם להליך הוגן כשעולה מהנסיבות, כי קיים חשש ממשי למשוא פנים.

בנוסף נקבע בפסיקה, כי האחריות על ניהול המשפט מוטלת על בית המשפט. יפים לעניין זה דברי הנשיאה בדימוס נאור בע"פ 6129/16 מרדכי מועלם נ' מדינת ישראל (15.9.16):

"יש לזכור כי האחריות על ניהול המשפט מוטלת על בית המשפט. בניהול המשפט ממלא בית המשפט את תפקידו ופועל לפי הבנתו ומצפונו מתוך מטרה להגיע לתוצאה צודקת וראויה. כך נעשה ובוודאי יעשה גם במקרה דנן. אף אם בראיית המערער נוצר חשש שלפיו התנהלות בית המשפט ופסק הדין שנתן מצביעים על קיומו של חשש ממשי למשוא פנים כלפיו, אין מדובר אלא בחשש סובייקטיבי גרידא אשר אין בו כדי להקים עילת פסלות על יסוד אובייקטיבי".

כן נקבע בפסיקה, כי על בית משפט לסייע לנאשם שאינו מיוצג, לשמש לו לפה ואף להעלות מיוזמתו טענות הגנה אפשריות. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בע"פ 8347/13 פלוני נ' מדינת ישראל (6.1.2016):



"משבחר הנאשם שלא להיות מיוצג, על בית המשפט לעמוד לצדו, ולשמש לו לפה, תוך בחינת הראיות שהוגשו בעניינו בקפדנות יתרה. ככלל, בית המשפט לא יסתפק בשאלות שהוצגו על-ידי הנאשם לעדים הנחקרים, ואף יעלה מיוזמתו טענות הגנה אפשריות. במצב דברים זה, על בית המשפט ליתן את הדעת לחוסר ניסיונו של הנאשם בהתמודדות עם אתגרי ההליך המשפטי, דבר שעלול לפגוע ביכולתו להתגונן כראוי, ובנסיבות מסוימות עלול הדבר לגרום לו עיוות דין או אי-צדק ממשי. בנסיבות אלה, על בית המשפט לסייע, ככל יכולתו, לנאשם, שלא תמיד יודע לשאול, ועליו לעשות כל שניתן על מנת לצמצם את פערי הכוחות שבין הנאשם הבלתי מיוצג, לבין המדינה שבשמה מופיעים פרקליטים מנוסים ומיומנים".

בנוסף נקבע בפסיקה, כי "רק במקרים נדירים ביותר שבהם התבטאויות בית המשפט הן בעלות אופי מובהק ונחרץ המלמד על נעילת דעתו הן יוליכו אל המסקנה כי קם חשש ממשי למשוא פנים" (ראה לענין זה לדוגמה ע"פ 8544/17 דוד לוי נ' מדינת ישראל (7.11.17)).

ג. מהבקשה ומהתצהיר שהגיש המבקש, לא עולה חשש ממשי בראיה אובייקטיבית, כי ננעלה דעתו של בית משפט באשר לתוצאות ההליך המצדיק פסילת שופט. האמירות שיוחסו לבית משפט בתצהיר המבקש אינן מדויקות, ומכל מקום אמירות בית המשפט אינן מלמדות על חשש ממשי למשוא פנים. מהפרוטוקולים המתעדים את הדיונים שהתנהלו בפני עולה, כי בית המשפט חזר ויידע את המבקש על זכויותיו, תוך שהבהיר למבקש שאינו מיוצג את החשיבות כי יהיה מיוצג ע"י סניגור, את החשיבות בחקירת עדי תביעה, ובקבלת חוות דעת פסיכיאטרית וכל זאת מבלי שבית המשפט קבע או הביע עמדה כלשהי ביחס לנטען בכתב האישום וביחס לטענת הגנה מן הצדק שהעלה המבקש. סברתי ועדיין אני סבורה, כי רצוי שיהיה למבקש סניגור שיסייע לו בניהול הגנתו, וכן ראוי שיופנה לקבלת חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי בשל הסיכוי שעומדת לו, בין היתר, טענת הגנה לפי סעיף 34 לחוק העונשין. המלצותיי אלה ניתנו לאור האחריות המוטלת עלי בניהול המשפט בעניינו של המבקש ומתוך מטרה להגיע לתוצאה צודקת וראויה, וזאת מבלי שגיבשתי עמדה לטובת צד כלשהו ותוך שנהגתי בהתחשבות ואורך רוח עם המבקש.

סוף דבר:

הבקשה נדחית בהעדר חשש ממשי למשוא פנים.

זכות ערעור כחוק.

מזכירות תשלח החלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ג ניסן תשע"ח, 08 אפריל 2018, בהעדר הצדדים.

עמוד 4

